

Handlingsplan för förorenad mark

FÖRSLAG

Bakgrund

Under 2015 fanns det en arbetsgrupp med deltagare ifrån olika förvaltningar som arbetade med och prioriterade klassade förorenade fastigheter och markområden. Detta arbete mynnade sedan ut i att Kommunfullmäktige den 6 juni 2017 §152 antog *Riktlinjer för arbete med förorenad mark*. I dessa riktlinjer har kommunstyrelsen som ansvarar för mark- och exploateringsfrågor, fått i uppdrag att genom exploateringsenheten årligen uppdatera sammanställningen av de objekt som i närtid kan bli aktuella att utreda och åtgärda.

Syfte

Handlingsplanen är till för att identifiera kommande projekt som kan påverkas av förorenad mark. Den ska presentera förslag på andra områden som kan behöva utredas eller åtgärdas inom en kommande treårsperiod. Handlingsplanen presenterar främst de fastigheter och områden där kommunen är ägare eller ansvariga och kan belastas av kostnader, men pekar även på områden där privata verksamhetsutövare kan bli ansvariga. Handlingsplanen ska sedan ligga till grund för beredningen av kommande flerårsstrategi 2019-2021.

Kommunens ansvar

Kommunen som markägare har ett ansvar att utreda sina egna fastigheter och eventuellt åtgärda markföroreningar om ingen aktiv verksamhetsutövare kan identifieras.

Deponier

Kommunstyrelsen har ett ansvar för att åtgärda äldre kommunala deponier som inte kan härledas och belasta dagens abonnentkollektiv.

Mjölsered deponi är en äldre kommunal deponi där kommunen arrenderat mark från en privat fastighetsägare. Nuvarande arrende gäller endast för att avsluta deponin och kommer att avträdas när behörig myndighet godkänt deponin som avslutad. Här finns en plan för åtgärder under de kommande åren tillsammans med ett kontrollprogram. Det kommer också att bli aktuellt med ett fortsatt löpande kontrollprogram när åtgärderna för deponin är utförda.

Lycke deponi har en åtgärdsplan under kommande år, det finns också fortsatt behov av det årliga kontrollprogrammet som pågår.

Mariedals deponi är åtgärdad men Tekniska förvaltningen har ett årligt löpande kontrollprogram.

En äldre deponi har upptäckts i Sollebrunn där ansvarsfrågan ännu inte har blivit utredd. För att utreda vem som har ansvar för deponin kommer en historisk undersökning att behöva genomföras.

Med stor sannolikhet finns det fler äldre deponier inom Alingsås kommun. Dessa kommer att behöva identifieras, ansvarsutredas och åtgärdas.

Brandövningsplatser

Det finns flera stycken identifierade brandövningsplatser i Alingsås kommun. Utredningar och eventuella åtgärder av dessa kommer att belasta Räddningstjänsten då de är verksamhetsutövare.

En av de berörda övningsplatserna kan eventuellt belasta infrastrukturprojektet *Krangatans förlängning*. Därför är det prioriterat att Räddningstjänsten avsätter en budget för utredningar och eventuella åtgärder. En annan brandövningsplats där det är aktuellt med utredning är nuvarande brandstationen då det finns planer på att flytta denna. De övriga brandövningsplatserna kommer också att behöva utredas vidare för att se utbredning samt få kännedom kring framtida åtgärder.

Gerdskaström\Lillån

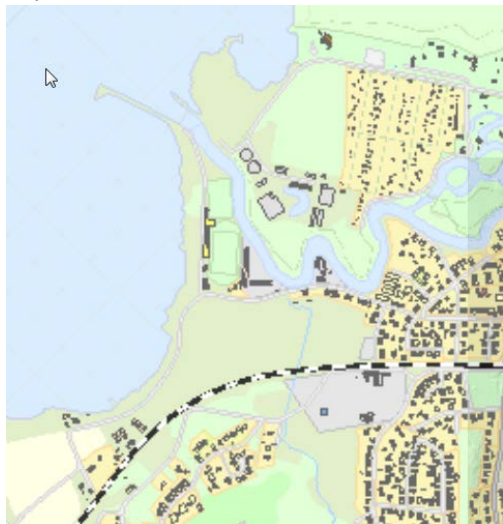

Föreningar från garverier, ytbehandlare, textilindustri m.fl. tillsammans med dagvattenpåverkan från E 20, stadens övriga gator och parkeringar belastar sedimenten i Lillån.

Tidigare utredningar visar på varierande halter och en del av sedimenten har tidigare sanerats. En heltäckande bild av åns hela sträckning saknas dock.

Det kan därför inte uteslutas att fler utredningar/åtgärder behöver genomföras. Även här är ansvarsfrågan komplex, men en stor del av påverkan sker alltjämt via dagvatten från staden och E 20.

Mjörnviken

Genom sedimentering i Sävån och framför allt Mjörnviken har föroreningar ansamlats i sedimenten. Belastningen består av metaller och organiska ämnen från bland annat ytbehandlingsindustri, garverier, tvättanläggningar och textilindustri som släppt ut föroreningar till vattendragen.

Under senare år har det också uppmärksammats höga halter av tennorganiska ämnen från båtbottnfärger i sedimenten. Det är i dagsläget svårt, för att inte säga omöjligt, att fastställa ansvarsfrågan för den komplexa bild som föroreningarna i sedimenten representerar.

Förorenad mark utan ansvarig verksamhetsutövare

Kommunen kan också bli ansvariga för förorenad mark vid till exempel markförvärv eller när exploatering sker i områden där det tidigare skett markföroreningar. För att kommunen ska få detta ansvar ska en utredning visa att det inte går att finna en aktiv ansvarig verksamhetsutövare.

Ett exempel på detta är en nedlagd vaddfabrik/kemtvätt i Ängabo som läckt ut kemikalier i angränsande gatufastighet. Denna förorening kan påverka grävningsarbeten i gatan om någon av huvudvattenledningarna på platsen går läck. Utan att veta hur föroreningarna ser ut och vilken risk det finns för vidare spridning, kan det vid en läcka utan tidigare utredning bli stora kostnader.

Övriga ansvariga verksamhetsutövare

Alla förorenade och misstänkt förorenade områden är inte i kommunal ägo. Det är inte heller kommunen som är ansvarig verksamhetsutövare utan det är privata fastighetsägare och företagare som kommer att bli ansvariga för utredningar och saneringar.

De områden som kan vara aktuella att inom de närmsta tre åren undersöka är de i tillväxtprogrammet utpekade infrastrukturprojekten där det kan finnas privata aktörer som har ansvaret för viss förorenad mark. Till exempel industrier, bensinstationer och kemtvättar. Här kan också de förtätningsprojekt som är planerade i tillväxtprogrammet

räknas in, då det är större risk för föroreningar i redan exploaterad mark än vad det är i skogs- och jordbruksmark.

Det finns också föreningar i Alingsås kommun som kan ha förorenat både egen men också kommunal mark. Vissa av dessa föreningar saknar egna medel för provtagning och åtgärder. Dessutom är några föreningars verksamhet inom framtida exploateringsområden och kommer därför att kunna åläggas kostnader för eventuella provtagningar och åtgärder. Exempel på föreningar kan vara skytte- och småbåtföreningar.

Slutsats

Kommunen har ett ansvar för de egna fastigheterna, och genom exploateringsenheten ska en förväntad handlingsplan presenteras årligen. De äldre deponierna är kostnader som kommunen måste hantera, vilka åtgärder, provtagningar eller utredningar som är aktuella får stämmas av årligen. Att utreda äldre deponier skulle kunna leda till bättre framförhållning och färre överraskningar i framtida exploateringar.

Störst fokus på områden som behöver åtgärder är de äldre kommunala deponierna. Utredning av föroreningar kopplas också till tillväxtprogrammets utpekade områden där de större planerade projekten kommande 10-års period är presenterade, till detta får även läggas stadsnära förtätningssområden som ofta sker på privatägda fastigheter.

Handlingsplanen kommer att behöva revideras allt eftersom nya områden identifieras och att äldre områden är utredda och åtgärdade.